

Қарағанды мелекеттік медицина унтверситеті
Қазақстан тарихы және әлеуметтік – саяси пәндер
кафедрасы

- Тақырыбы: Орыс философиясы

Орындаған: Еркінбек А.М.
Қабылдаған: Бакирова А.Т.

Қарағанды 2018

Жоспар :

- Орыс философиясы.
- Орыс мәдениетінің өзіндік ерекшеліктері.
- Орыс философиясының дамуында кезеңдері.
 - Орыс философиясына ерекшеліктері.
 - Осы бағыттағы ұлы философтар.
 - Қорытынды.
- Пайдаланған әдебиеттер.

• Орыс философиясының мәдени-әлеуметтік контексті мен идеялық алғы-шарттары. «Мәскеу - үшінші әлем» идеологемасы және оның ресейлік қоғамдық санаға әсері. Славянофиндер философиясы. Сенім адам білімінің шеткері шегі ретінде. Ерік, махаббат, сосорлық ұғымдары және олардың Ресей діни философиясы дамуына әсері. Славянофилдер идеялары және олардың орыс тарихының, мәдениетінің, ұлттық өзіндік санасының өзгешелігі моделінің қалыптасуына, орыс өмірінің өзіндік болмысын насихаттауға әсері. П.Я.Данилевскийдің мәдени-тарихи типтер тұғырнамасы. Орыс философтарының (Н. О. Лосский, С.Л. Франк, Н. Бердяев) діни-философиялық ізденістері. Күміс ғасырдағы орыс діни философиясының негізгі мәселдемесі. Орыс философиясының орыс адамының мәдени және әлеуметтік бірдейлікті іздестіруіне және табуына деген дүниетанымдық бағдарлары.

Орыс мәдениетінің өзіндік ерекшеліктері мынада:

Орыс мемлекеті
Батыс пен Шығыс
өркениеттерінің қиылысу
кеңістігінде орын тепкен.

Өзінің дамуында ұзақ уақыт
артта қалушылық пен қуып
жетушілікті басынан
кешіргендіктен, Ресей бөтен
идеялар мен үрдісті тез
қабылдауға ғана емес, оны өз
жағдайына лайықтап өзгертуге,
дамытуға мүмкіндік беретін
сирек қабілеттілікке ие болды.

Орыс мәдениеті көптеген
Батыс және Шығыс
мәдениеттерінен кейін
қалыптасқан, ал XIX
ғасырдан бастап өзі де басқа
елдерге ықпал ете бастаған.

Ресей әруақытта көп ұлтты,
көп мәдениетті құрылым,
бірақ оларды біріктіретін,
бір – біріне етене жақын
ететін негіз де болған.

Еркіндіктің дамуы үшін
маңызды сала – рухани
сала болды.

Орыс философиясының дамуында мынадай ерекше тарихи кезеңдер болған.

1 кезең – Ресей философиялық ойлауының қалыптасуы мен дамуы – XI-XVII ғасырлар.

2 кезең – орыстың қайта өркендеу философиясы – XVIII-XIX ғасырлардың басы.

3 кезең – XIX ғасыр мен XX ғасырдың басындағы философия

4 кезең – кеңес дәуіріндегі орыс философиясы

Орыс философиясына мынадай ерекшеліктер тән:

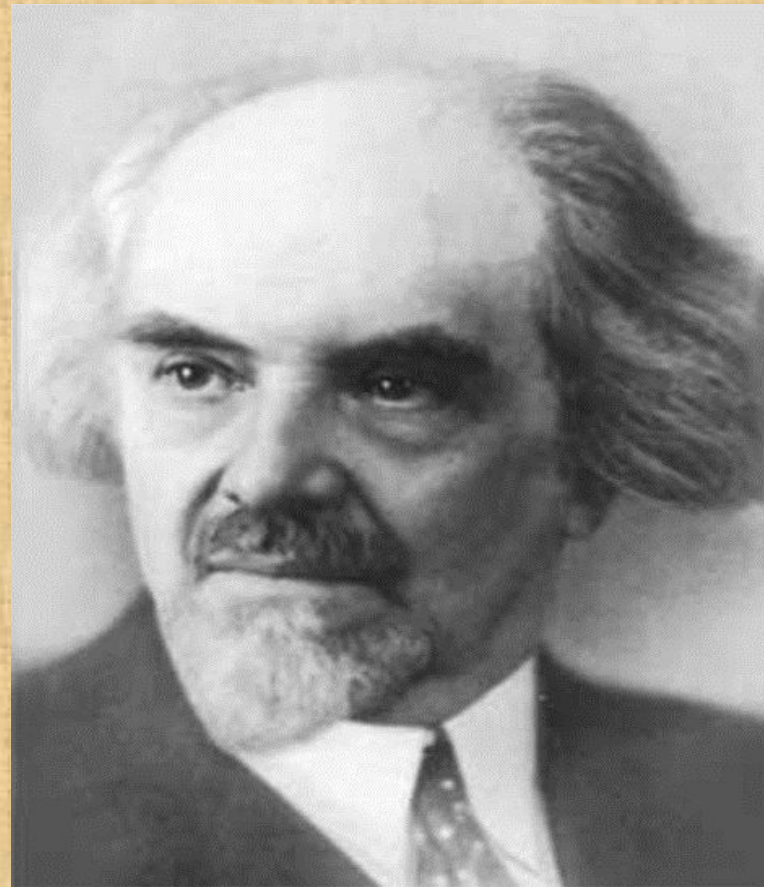
- діни ықпалдың, әсіресе православие ықпалының молдығы;
- философиялық ойлар мен ізденістердің көркем шығармашылық, әдеби сын, публицистика, өнер түрінде берілуі;
- біртұтастық, яғни орыс ойшылдарының бәрлігі дерлік жеке проблемамен емес, өзекті мәселелердің кешенді жүйесімен айналысқан;
- мораль және адамгершілік мәселелерінің үлкен маңызы;
- нақты;
- көп адамдарға таныстығы.

Орыс философиясының пәнінің негізін қалаған мәселелер:

- адам мәселелері;
- ғарыштық (ғарышты біртұтас бірыңғай организм ретінде қабылдау);
- Шығыс пен Батыс арасындағы Ресейдің өзіндік тарихи даму жолын таңдау мәселесі;
- билік мәселесі;
- мемлекет мәселесі;
- әлеуметтік әділеттілік мәселесі;
- идеалды қоғам мәселесі;
- болашақ мәселесі.

Н.А.Бердяев философиясының негізгі ...

- Категориясы – “еркіндік”;
- Болмыстық категориясы – “Адам”;
- Тарих категориясы – “уақыт”;
- Тарихты талдау категориялары – “Мәдениет” және “Өркениет”;
- Бердяев философиясының мәні – болмыс пен субъект, яғни адам арқылы тану.

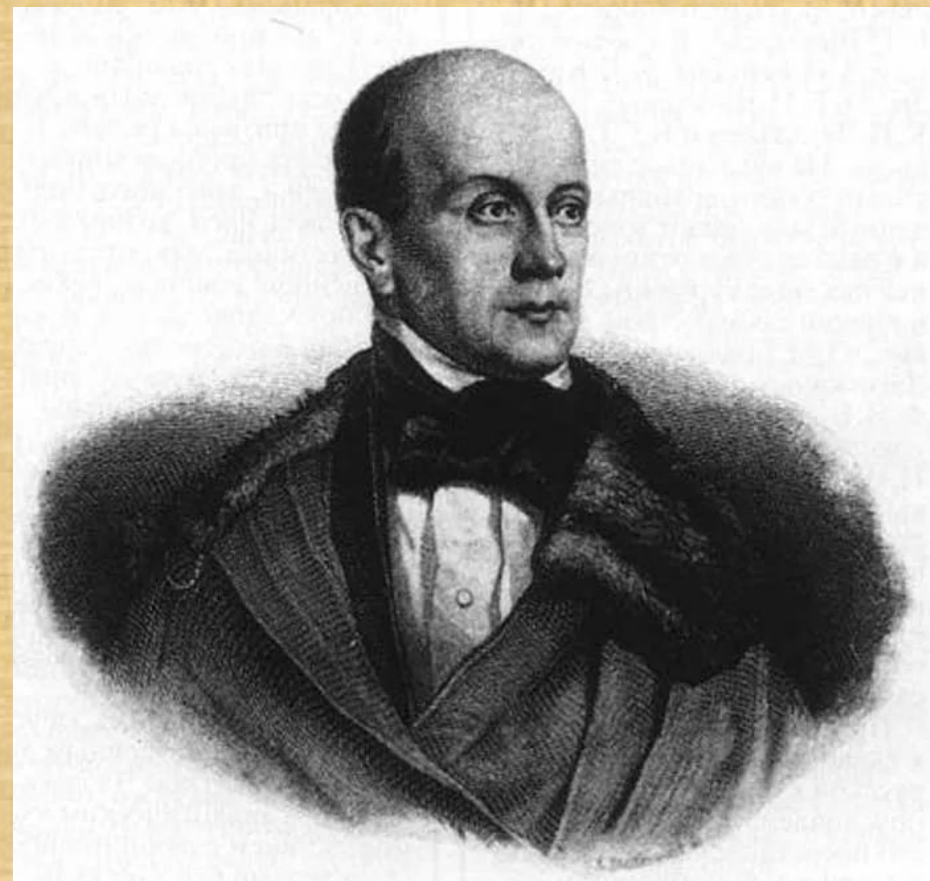

- Ол шығармашылық, рух, тұлға, құдай ұғымдарын негізге ала ортырып, еркіндіктің болмыстан басымдылығын атап көрсетеді.
- Бердяев қоғамды әлеуметтік қайта құру үшін техникалық қайта құру емес, рухани жаңғыру қажет дей келе, ресей үшін бұл орыс идеясымен байланыстырады.
- Оның дуалистік картинасының бір жағында рух, еркіндік, ноумен, субъект тұрса, екінші жағында эмпирикалық әлем, қажеттілік, феномен, объект тұр.
 - Ол капитализмді «жансыз құрылым» деп атаса, ескі христиандықты – «эксплуатация құралы» деп сын тақты.

П.Я Чаадаев (1794-1856) тарих философиясын дамытты. Оны адам және қоғам философиясы қызықтырды.

Чаадаевтың пікірінше, адам - материалдық және рухани субстанцияның бірлігі. Адам өзін тек ұжымда ғана адам ретінде сезіне алады. Туғанынан өмірінің соңына дейін ұжымда өмір сүретін болғандықтан, адам онда тұлға ретінде өсіп жетіледі. Ұжымдық өмір - адамның басқа тіршілік иелерінен ең негізгі айырмашылығы. Чаадаев менмен жекешіл эгоизмнің барлық түріне қарсы шықты.

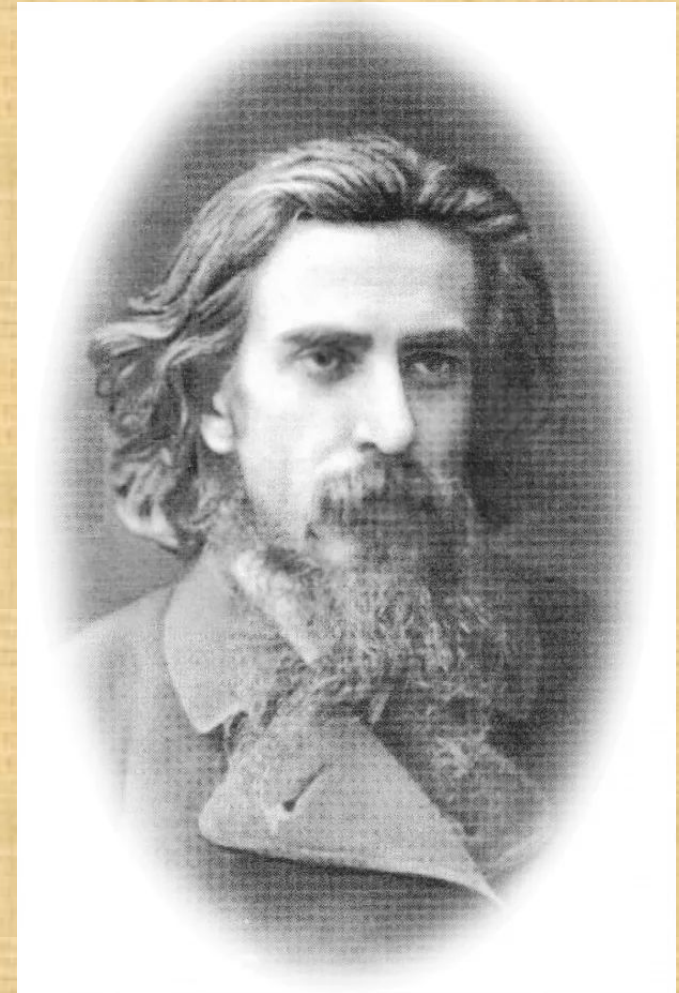
Ойшылдың пікірінше, тарихи процесс құдайдың көріп келдігіне сүйенеді. Құдай еркінің шынайы көрінісі – христиандық дін.

XIX ғасырдың философиялық дамуы либералды бағытпен аяқталады. Оның көрнекті өкілі В.С. Соловьев (1853-1900).

Оның негізгі философиялық идеялары:

- бүкіл бірлік идеясы – материалдық және рухани болмыстың бірігуі мен үйлесуі;
- адам өмірінің бастапқы қыры адамгершілік, оның төменгі деңгейі – құқық, жоғарғы деңгейі – сүйіспеншілік;
- барлық ұрпақтардың өзара байланысына негізделген прогресс идеясы;
- игіліктің көрінісі болатын Құдай идеясы;
- өмір жолы құдай, адамгершілік, игілік құндылықтарына құрылған «құдайдан адам идеясы»;
- жалпы Құдай даналығы – София идеясы;

Қорытынды:

- Философиялық ой-пікірдің Ресейде дүниеге келуі XI ғ. басталып, негізінен, христиандық дінді қабылдаумен байланысты болды. Осы уақыттан бастап Ресейдің ойшылдары өз мемлекеттерінің Құдай нұрының шапағатына қатысты екенін негіздей бастады. Алғашында ойшылдардың ой өрісі адамның жүріс-тұрысын ретке келтіретін мақал-мәтел, нақыл сөздерге, соңынан православие дінінің бүкіл адамзат цивилизациясының дамуындағы ерекше орыны негіздеуге бағытталды.

Пайдаланған әдебиеттер.

- Ғабитов Т.Х. Философия оқулық. Алматы 2002 жыл
 - Сыдықов Қ. Философия Алматы 2001 жыл
 - [Кішібеков](#) Д. Философия Алматы 1998 жыл.
 - Тұрғынбаев қ. Философия Алматы 2001 жыл

**НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ!**